אוֹתָן הַמָּעוֹת מַה יַּעֲשֶׂה בָּהֶן - לאחר שחילל עליהן את הקטורת, וכעת יש בהן קדושת תרומה ישנה שהיתה בקטורת (רבינו משולם; תלמיד הרשב"ש; קרבן העדה).

וְהֵן שֶׁיֵּהוּ חַיָּבִין לָהֶן מָעוֹת מִשָּׁעָה רִאשׁוֹנָה, על המלאכה שעשו בשנה שעברה, אבל אין לתיתן לאומנים כתשלום על המלאכה שעשו בשנה זו, שצריך לשלם עליה מהתרומה החדשה של שנה זו דוקא (קרבן העדה). ויש שפירש, שההיתר לתת את המעות לאומנים הוא משום שבשעת חילול מותר הקטורת על המעות, לב בית דין מתנה עליהן שיהיה אפשר לתיתן לאומנים בשכרם, ולכן דוקא אם כבר היו חייבים להם מעות אפשר לתיתן להם, שאז בית דין מתנים על כך, אבל אם עדיין לא היו חייבים להם מעות, אין בדעת בית דין להתנות על כך (מהר"א פולדא).

דברי הגמ' נתפרשו כפי שיטת רוב המפרשים, אולם לגר"א יש גירסא אחרת בכל הסוגיא, ופירוש אחר בכל המשא ומתן. לרוב המפרשים הגמ' דנה בדין המעות שחיללו עליהן את מותר הקטורת, מה יעשה בהן, אולם הגר"א מחק את התיבות 'אותן המעות מה יעשה בהן', שהרי פשוט שכיון שחיללו עליהן את הקטורת, הרי הן מותר הקטורת, ודינן כדין מעות שנותרו מהתרומה הישנה. ומה שאמר רבי 'ינתנו לבית גרמו ולבית אבטינס וכו'', בא לחלוק על רבי שמעון בר ביסנא הסובר [ראה לעיל (לעיל ע"א)] שהיו נותנים את הקטורת [לאחר שחיללוה על המעות] לאומנים שעסקו בבנין, ואילו רבי סובר שהיו נותנים אותה לאומנים שעסקו בפיטום הקטורת או בלחם הפנים (תקלין חדתין).

ולפי דעת רבי שואל רבי חייא בר בא, כיצד יש לנהוג במעות שחילל עליהן את מותר הקטורת אם **'לֹא הָיוּ חַיָּבִין לָהֶן מָעוֹת מִשָּׁעָה הָרִאשׁוֹנָה'**, שהרי באופן זה אי אפשר לחלל על מעות מהתרומה הישנה אלא מהתרומה החדשה, ומאחר שחלה עליהן קדושת קטורת מהתרומה הישנה, מה יעשו בהן, שכן להחזירן לתרומה הישנה אי אפשר, שהרי נלקחו מהתרומה החדשה, וגם להחזירן לתרומה החדשה אי אפשר, שהרי כדי לקנות קטורת צריך ליטול מעות מהתרומה החדשה, ועל מעות אלו חלה קדושת הקטורת מהתרומה הישנה. ושאלה זו היא רק לדעת רבי, אבל לדעת רבי שמעון בר ביסנא שהיו נותנים את הקטורת לאומנים שעסקו בבנין, גם אם לא היו חייבים להם מעות משעה ראשונה, כיון שעל המלאכה שעושים בשנה זו, משלמים להם מהמעות שבאו בשנה זו כתרומה לבדק הבית, אפשר לקחת מעות אלו ולחלל עליהן את הקטורת, ולאחר מכן להחזירן לתרומה הישנה (תקלין חדתין).

מְחַלְּפָא שִׁיטָתֵיהּ דְּרַבִּי חִיָּיא בַּר בָּא תַּמָּן צְרִיכָה לֵיהּ וְכָה פְּשִׁיטָא לֵיהּ - מתחילה רבי חייא בר בא הסתפק מה הדין אם לא היו חייבים לאומנים משעה ראשונה, וכעת דין זה פשוט לו שהמעות הולכות לקיץ המזבח (קרבן העדה).

ובהגהות הגר"א גרס **'תַּמָּן פְּשִׁיטָא לֵיהּ וְכָה צְרִיכָא לֵיהּ'**, ופירש ששאלת הגמ' היא מדברי רבי חייא בר בא (לעיל ע"א, ראה גם הגהות הגר"א שם) 'עד כדון בירוצי לח, ואפילו בירוצי יבש', וכיון שמסקנת דבריו שם שאף על פי שבירוצי יבש הם חול, ילכו לקיץ המזבח, אם כן מדוע כאן הוא מסתפק מה יעשו במעות. ובתירוץ הגמ' גרס הגר"א **'הָא דְּפָשְׁטָא לֵיהּ בִּכְלֵי שָׁרֵת וְהָא דְּצָרִיכָא לֵיהּ בְּחוֹל'**, והיינו שדוקא בבירוצי יבש, שנמצאים בכלי שרת, שמה שבתוכו קדוש ורק מה שמעליו אינו קדוש, בזה סובר רבי חייא בר בא שיש להם דין קודש והולכים לקיץ המזבח, מה שאין כן במעות אלו, שלא נתקדשו כלל, הסתפק מה יעשו בהן באופן זה (תקלין חדתין).

דְּאִיתְפַּלְגוּן פִּיטְמָה בְּחוּלִּין וְכוּ' - ואף רבי חייא בר בון הסתפק בדין קטורת שפיטמה בחולין, ומכח ספק זה הסתפק גם האם אפשר לקנות כלי שרת מהמעות שחילל עליהן את מותר הקטורת, שאם קטורת שפיטמה בחולין פסולה, שהווייתה צריכה להיות בקודש בכלי שרת, אף מותרה הולך לכלי שרת, אבל אם קטורת שפיטמה בחולין כשירה, שאין הווייתה צריכה להיות בכלי שרת, אף מותרה אינו הולך לכלי שרת אלא לקיץ המזבח (ר"ש סירילאו; מהר"א פולדא).

קוֹדֶשׁ הִיא שֶׁתְּהֵא בָּאָה מִתְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה - ואף שכל קרבנות ציבור באים מתרומת הלשכה, צריך פסוק מיוחד שהקטורת באה מתרומת הלשכה, משום שתרומת הלשכה היא רק עבור הקרבנות שבאים באותה שנה, ואת הקטורת היו מפטמים בשיעור שס"ה מנים, כנגד ימות החמה, ונמצא שהיו קונים שיעור שמספיק ליותר משנה [ואף שמותר הקטורת היה נפדה בא' בניסן, מתחילה היו קונים שיעור שמספיק ליותר משנה], ולכן צריך פסוק מיוחד לומר שמביאים אותה מתרומת הלשכה (מקדש דוד קדשים לה, א).

שְׁמוּאֵל אָמַר נִפְדִּין כְּתִמִּימִים - מחללים אותם על מעות חולין, ואותן המעות הולכות למותר התרומה הישנה, וחוזרים ולוקחים את הטלאים שנתחללו ממעות התרומה החדשה. ואף שבהמה שיש בה קדושת הגוף אינה מתחללת בלא מום, לב בית דין מתנה עליהם שאם לא יוצרכו לציבור, יהיו קדושים רק בקדושת דמים, ויפדו אותם (תקלין חדתין, ע"פ גמ' שבועות יא, א ורש"י שם). וכמו כן אף את מותר הקטורת מחללים, שלב בית דין מתנה על מותר הקטורת, שאין בו צורך לציבור, שיפדה (ר"ש סירילאו).

ותנאי בית דין זה, אין גדרו שהתנו שהקטורת שלא הוצרכה לציבור, הוברר למפרע שאינה קדושה מעיקרא, שהרי לאחר שהיו מחללים את הקטורת, היו חוזרים ולוקחים אותה ממעות התרומה החדשה, ואם הוברר שמעיקרא לא היתה קדושה, שוב אינה כשרה, שהרי לא נתקדשה בכלי שרת מתחילה. ובהכרח שגדר התנאי הוא שאם לא הוצרכה לציבור, תפקע קדושת הגוף שבה מכאן ולהבא [ואף על פי שבשעה שנתחללה כבר אין בה קדושה, מכל מקום נחשבת שנתפטמה בקודש, שרק ב'פטמה חולין' אין בה קדושה כיון שהוא חיסרון במעשה הפיטום, אבל כאן בשעת מעשה הפיטום היתה בה קדושה] (חזו"א מנחות כח, ז. וראה קהלות יעקב שבועות ח).

אָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק מְקַיְּצִין בָּהֶן אֶת הַמִּזְבֵּחַ - מקריבים אותם בעצמם עולות לקיץ המזבח, ואין צריך לפדותם (קרבן העדה; תקלין חדתין). ודוקא בטלאים של עולת התמיד שנותרו, סובר רבי יוחנן שירעו עד שיסתאבו ואינם נפדים בלא מום, משום שמצאנו דין 'ירעה עד שיסתאב' לגבי עולה, ולכן גם טלאים אלו דינם כן, אבל שעירי חטאת, כיון שלא מצינו בחטאת דין 'ירעה עד שיסתאב', יקרבו הם עצמם לקיץ המזבח (ר"ש סירילאו).

ויש שפירש, שרבי שמואל בר רב יצחק חולק על האמור לעיל בדעת רבי יוחנן שטלאים של עולת התמיד שנותרו ירעו עד שיסתאבו ויפדו, ולדעתו אינם צריכים פדיון, אלא מקייצים בהם את המזבח והם עצמם קריבים עולות, שאם את שעירי החטאת שנותרו מקריבים עולות לקיץ המזבח, כל שכן בתמידים שתחילתם עולה (משנת אליהו).